

İSLAMÎ FARKINDALIĞIN VE DİKKATİN KAYBI

Modern zamanlar boyunca olduğu gibi, günümüzde de, her tür emperyalizm, her tür saldırganlık, her tür kötülük, sömürgecilik ve tahakküm politikaları hep ve her durumda, "uygarlığın savunusu" klişesi altında meşrulaştırılmaya çalışıldı. Modern batı dünyası, Avrupalı değerler ve algılar temelinde gerçekleştirdiği ve bütün toplumlara dayattığı ideolojik evrenselciliği, entelektüel bir mutlakiyetçiliğe, diktatörlüğe dönüştürdü. Sözü ettiğimiz entelektüel mutlakiyetçilik yoluyla, Batı dünyası bütün tahakküm ve sömürge politikalarını, çıkar savaşlarını akılcılaştırabiliyor. Bu entelektüel diktatörlük, propaganda yoluyla gerçeklerin yerine, yalanlar koyabiliyor. Enformasyon ve iletişim devrimi, ulusal-ülkesel zamanları-mekanları-grçeklikleri etkileyerek, dönüştürerek, küreselleşme başlığı altında sisteme dahil ediyor. İnsanlar tek bir tık'la bütün kültürlerle olduğu gibi, bütün kültürsüzlüklerle de, bütün niteliklerle olduğu gibi, bütün bayağılıklarla, ahlaksızlıklarla da ilişki kurabiliyor.

İnsanlığın dünyası, entelektüel diktatörlükle hesaplaşma iradesi/bilinci ortaya koymadığı için, kendisine sunulan, siyasal-ideolojik-ırkçı yalanları sorgusuz-sualsiz kabulleniyor. Bir diğer yanda serbest piyasa küreselleşmesi kuralsızlaşma şeklinde tezahür ediyor. Kuralsızlık, bireycilik ve "önce ben" kültürü, bir hayat tarzına dönüşüyor. Müslümanlar olarak nostaljik umutlara dayalı bir kültürle bütünleştiğimiz için, zaman ve mekân bilincini kaybediyor, bu nedenle de algı yetersiz-

liğine maruz kalıyoruz. Dayatılmış bir entelektüel mutlakiyetçilikle hesaplaşmayan toplumlar/kültürler hangi alanda olursa olsun, herhangi bir dış etkiye açık olduklarında, vesayet altına giriyor. Entelektüel mutlakiyetçiliğin egemenliğine maruz kalmak, bu egemenlik tarafından belirlenmek, çok daha edilgin hale gelerek tarihin merkezinden uzaklaşmakla sonuçlanıyor. Maruz kalmak, belirlenmek, içe kapanmak gibi, kültürel muhafazakarlık gibi patolojilere neden oluyor. İslâm dünyası toplumlarında kültürel muhafazakarlık, bütün ayıplarımızı, zaaflarımızı, teslimiyetçiliğimizi, statükoculuğumuzu, çıkarıcılığımızı, bilinçsizliğimizi, tembelliğimizi vb. örtüyor, gizliyor. Kültürel muhafazakarlıklar sebebiyle İslâmî farkındalığın, inceliğin, dikkatin, ölçünün, ilkenin kaybını görmüyor, idrak etmiyoruz. Sözü ettiğimiz muhafazakarlık, vasıfsız, niteliksiz bağılılıkları, kaygıları, umutları ve umutsuzlukları da cesaretlendiriyor. Günümüzde İslâmî zihin dünyası, itiraf edemediğimiz, itiraf etmeye cesaret edemediğimiz şizofrenik çelişkiler, parçalanmalar, çıkarıcılıklar, fırsatçılıklar sebebiyle İslâmî niteliğini kaybetmiştir. İslâm dünyası toplumları, içerisinde yaşadığımız bölgede karşı karşıya buldukları sorunların çözümlenebilmesi için emperyalizmin yardımına, ilgisine, müdahalesine ihtiyaç duyar hale gelmişlerdir. Müslümanlar, yerel diktatörlerin barbarlıkları karşısında, küresel diktatörlüğün barbarlığından istimdat bekliyor. Bu durum utanç verici, yüz kızartıcı bir durumun, derin zillet durumunun adıdır.

Bugünün dünyasında, İslâm dünyası toplumlarında da mutlak öncelikler, tercihler bütünüyle değişiyor. İktidar-güç ilişkileri bütün ahlaki-ilekssel tercihleri imkânsız kılarak, özellikle de siyasal alanı sınırsız bir biçimde bayağılaştırıyor. Her ülkede, siyasal iktidarlar, çıkar mülahazalarıyla, oportünist mülahazalarla çıkarların dili temelinde kendilerini konumlandırmaya çalışıyor. Müslümanlar olarak bizler, bugün, olması gerekenin alanında, olan'ın alanına geçiyoruz. Gerçeklikle mücadele etmemiz gerekirken, gerçeklikle bütünleşmeye, onun bir parçası olmaya çalışıyoruz.

Gerçekliği dönüştürmek gibi bir sorumlulukla karşı karşıya bulunduğumuz halde, gerçeklik tarafından yutulduğumuzu fark etmiyoruz. İslâmî olduğunu iddia ettiğimiz fikirlerimizi gerçekliğe dönüştüremiyoruz. İslâmî iddialarımızın gerçeklik üzerinde hiçbir etkisi bulunmuyor. Büyük sayıların büyüüne kapıldığımız için, büyük sayıların gerçekliği neden dönüştüremediğini, gerçekliği dönüştürebilecek birikim ve niteliğe sahip olup olmadığını hiçbir suretle tartışma konusu yapmıyoruz. Kendi akıllarını kullanmayan, dinî, politik ya da askerî liderlerin aklına tapınan haklar, toplumlar ve kültürler ne yaparlarsa yapsınlar hiçbir suretle entelektüel, düşünsel, kültürel bir

gelişme, üretkenlik, zenginlik kaydedemezler. Bu nedendir ki, bugün, Müslümanlar, ideolojik evrenselliğin entelektüel tahakkümü sebebiyle ancak, söylemsel bir mücadele verebiliyor. Sözü ettiğimiz söylem mücadelesi de bağımsız bir içerikle değil, popüler sağcılığın himayesi altında sürdürülebiliyor. Bu durum, Müslümanlar olarak bizlerin, ahlaki/fikrî/düşünsel/kültürel yoksulluk pahasına maddî zenginlik peşinde sürüklenmemize neden oluyor.

Günümüzde İslâm dünyası toplumları yoğun bir biçimde ideolojik-ırkçı kültürcülüğün ağır baskısı altında bulunuyor. Eğer, günümüzde ortak insanlık inancı, fikri düşüncesi tayin edici olsaydı, kimlik ideolojileri arasında yıkıcı gerilim ve çatışmalar yaşanmayacaktı. Paylaşılan bir insanlığı düşünme yeteneğine/ahlakına sahip olmayan Batı dünyası, bugün açıkça bir kimlik kapanması yaşıyor. Karşılıklı saygı temelinde, kültürlerarası iletişimi, çok kimlikli bir dünya tasavvurunu imkânsız kılan bir zihniyet sebebiyle bugün kültürler arası karşıtlıklar derinleşiyor. Bugün, İslam dünyası toplumları arasında birleştirici bir dil-düşünce ve kültürün oluşturulamaması, ortak bir politik perspektiften yoksunluk İslâmî anlamda bir umuda gölge düşürüyor.